

Stručni rad

MOTIVACIJA UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA U UČENJU STRANOG JEZIKA

Dolores Malić

Osnovna šola Frana Roša Celje, Slovenija

Sažetak:

Svaki učitelj svjestan je da je motivacija važna za uspješno učenje. Kada govorimo o motivaciji za učenje, pitamo se što je to što učenika priprema za učenje, usmjerava ga, omogućuje mu ustrajnost te određuje intenzitet, trajanje i kvalitetu. Motivacija za učenje je psihološki čimbenik uspjeha u učenju, jer nizak trud, nespremnost učenika za sudjelovanje u nastavi, poteškoće u učenju i brzi prestanak ugrožavaju kvalitetno učenje. Poznavanje stranih jezika postalo je neophodno. Ne samo engleski, poželjno je poznavanje barem još jednog ili dva strana jezika. Kako stara poslovice kaže: "Što više jezika znaš, više vrijediš." Engleski je sve rašireniji u svijetu, govori se ili se koristi na svim kontinentima. Potreba za znanjem stranih jezika uvelike se povećala; sve je više poslova koji zahtijevaju poznavanje barem jednog, ako ne i više stranih jezika. Upravo zbog toga mnoge europske zemlje, pa tako i Slovenija, vrlo rano uvode engleski u kurikulum. Dobna granica za djecu znatno je pala, a ponegdje se engleski uči i na predškolskoj razini.

Ključne riječi: motivacija, strani jezik, učitelji, učenici osnovnih škola.

1. Uvod

Idemo u školu kako bismo sa naučenim znanjem nešto postigli u životu. Opća ili motivacija za učenje igra važnu ulogu u tome. Bez odgovarajuće motivacije za učenje nemoguće je zamisliti uspješan razvoj za daljnje obrazovanje. To je proces koji se razvija u nama samima i utječe na naše učenje i usmjerava naše ponašanje. Motivirana osoba spremna je učiti i u izrazito nepovoljnim uvjetima, ali ni sposoban učenik neće biti uspješan u učenju ako nije dovoljno motiviran, zainteresiran. Nisko motivirani učenici prihvaćaju znanje samo na površnoj razini. Što učenik više postaje konformist u svom školskom radu, to se više okreće vanjskim ciljevima: dobrim ocjenama, pohvalama, ugledu itd. Tako se motivacija postupno pogrešno usmjerava i postaje, između ostalog, temelj za otrgnuće škole od života. Poučljivi smo kada motivacija dosegne svoj vrhunac, inače se samo pretvaramo da učimo više. Motivacija za učenje se mijenja i fluktuirá. Trebamo pomoći učenicima da postanu samostalni, samoinicijativni, da nauče kako učiti i zašto je učenje važno.

2. Srednji dio

U obrazovnim ustanovama vrlo je važna motivacija učenika za učenje. Učenje stranog jezika zahtjevan je i dugotrajan proces motivacija stranog jezika igra ključnu ulogu. Naime, snažno utječe na znanje stranog jezika i snažno je povezan s uspjehom u učenju. Motivirani učenik uživa u učenju, širenju svojih interesa i zadovoljavanju potreba. Pojam učenik može se koristiti za opisivanje svakog pojedinca koji uči, naravno u različitim okolnostima [npr. škola, vrtić] i na različite načine. Nemotivirani učenik će se prihvatiti aktivnosti bez radosti, s otporom i prisilom. Neće iskoristiti sve svoje sposobnosti, jer će imati slabu mentalnu koncentraciju. Krivulja zaboravljanja kod njih će pasti brže nego kod motiviranih učenika. Budući da slabo motivirani učenici uče samo zbog vanjskih čimbenika, brzo će zaboraviti stečeno znanje. Kao što postoje kratkoročni vanjski motivi, tako je i sa znanjem učenika. Samo znanje učenika o važnosti znanja za život može utjecati na trajnije znanje [3].

Ako učenici nisu motivirani, bit će manje aktivni u aktivnostima i manje će učiti. Često je potrebno pobuditi interes kod djece, jer će samo motivirana djeca sudjelovati, slušati, postavljati pitanja, razmišljati o aktivnostima i naučiti nešto novo. Pri planiranju aktivnosti učitelj mora uzeti u obzir i dob djece, razlike među njima i njihovo predznanje. Većina učitelja planira uvodnu motivaciju prema dobi djece. Naime, djeca različite dobi međusobno se razlikuju po ponašajnim, tjelesnim i psihičkim karakteristikama i sposobnostima, što je potrebno unaprijed provjeriti i prilagoditi aktivnosti. Nema značajnih razlika u izboru motivacije među učiteljima s različitim dobnim iskustvom. Iako toga možda nismo svjesni, mi kao učitelji također utječemo na razinu motivacije učenika. „Učitelj radi na učeniku svom njegovom osobnošću; njegovi načini rada i reagiranja odražavaju ne samo njegovo znanje, već i niz osobina ličnosti, stavova, demokratskih ili autokratskih stavova, što je izraženo u svim načinima ponašanja nastavnika u razredu, uključujući i stil motiviranja učenika. Stoga demokratski ili autokratski stav također ima značajan utjecaj na uspješnost učenja.“ [5].

Učenici iz ponašanja učitelja brzo uče što voli, a što ne, na koje stvari reagira pozitivno, a na koje negativno. Osobito su mlađi učenici usmjereni na ispunjavanje učiteljevih očekivanja i „usrećenje“ svojim ponašanjem i postupcima.

Ciljevi svakog obrazovnog razdoblja dijele se na slušanje i slušno i slušno / vizualno razumijevanje, čitanje i razumijevanje čitanja, govorno komunikacija [interakcija], govorna komunikacija, pismena komunikacija, lingv posredovanje, obrada teksta i interkulturalna svijest. Svoje ciljeve ostvarujemo sa skup različitih tema i sadržaja. Okvirne teme su predstavljanje sebe, vlastitog kod kuće, njihove škole, svog svijeta i okoline, te svojih i susjednih zemalja, unutar njih ali postoji mnogo podtema, na primjer: interesi i hobiji, obitelj, škola, zanimanja, prijatelji, moderni mediji, selo, grad, životinje i biljke, prijevozna sredstva, naroda i jezika, mojih susjeda, zemljopisnih, povijesnih, kulturnih i etnografske značajke [4].

Učenje stranog jezika je proces na koji utječu različiti čimbenici. Za lekciju na njih utječu čimbenici koji se moraju uzeti u obzir, a to su:

- psihofizičke karakteristike djece i adolescenata u individualnom odgoju obrazovno razdoblje,
- sve veća jezična i kulturna raznolikost učenika osnovnih škola, što diktira sve više individualizirane i diferencirane pristupe,
- poštivanje dječjih i ljudskih prava omogućavanjem jednakih mogućnosti za sve bez obzira na društveni status, vjeru, spol, jezik i ostale karakteristike [2].

Glavni cilj učenja njemačkog jezika podijeljen je u dva područja. Prvi je opće znanje i sposobnosti, a druga je interkulturalna komunikativna sposobnost na njemačkom jeziku. Da znači osposobiti učenika za sadržaj i situaciju, usmeno i pismeno komuniciranje i komuniciranje na ovom jeziku, što će mu omogućiti da se integrira u svakodnevni život i kultura govornika ovog jezika.

U nastavi učenici stječu sljedeće:

- opće znanje i znanje o svijetu proizašlo iz iskustva učenika, kroz obrazovanje ili iz raznih izvora;
- društvene sposobnosti;
- sposobnost učenja i strategija učenja;
- vrijednosti, stavovi, osobna očekivanja i čimbenici osobnosti [motivacija, značaj, sposobnosti].

Učitelj stranog jezika mora posjedovati odgovarajuće stručno, stranojezičko, općepedagoško, psihološko i specijalno didaktičko znanje stranog jezika, a mora imati i urođene osobine ličnosti, sklonosti i radost poučavanja i rada s djecom; mora biti strpljiv, fleksibilan, mora znati stvoriti veselu i opuštenu atmosferu s puno mašte. Kad bismo učenike pitali kakvog bi učitelja željeli, dobili bi odgovore: moraju imati smisla za humor, moraju biti poštteni, dosljedni, moraju imati povjerenja i imati toplinu u sebi. Učitelj ne samo da pomaže učenicima da steknu i učvrste znanja i vještine, ali na učenike djeluje cjelovito, svom svojom osobnošću. Među najvažnijim vrlinama učitelja smatraju se profesionalnost i ljudskost.

Pri podučavanju stranog jezika važno je da učitelj uvede značenje i razumnost učenja stranog jezika u životu da se ne koristi previše profesionalnim jezikom i da je strpljiv. Studentima pruža mogućnost izražavanja na stranom jeziku. Za željene ishode učenja u nastavi stranih jezika učitelji moraju pristupiti s pravim motivacijskim pristupima, riječima i pružiti zanimljivosti učenicima metode koje će za njih pobuditi interes. Mora biti u stanju promovirati i njeguju unutarnju motivaciju istovremeno osiguravajući da je vanjska motivacija ispravna čime se podupire učenje.

3. Zaključak

Motivacija je psihološki proces koji pokreće i usmjerava aktivnost pojedinca, utječe na njegove emocije i sliku o sebi. Svaka ljudska aktivnost je motivirana, jer motivacija omogućuje čovjeku da zadovolji postavljeni cilj. Motivacija za učenje daje inicijativu za učenje, usmjerava učenika i određuje mu trajanje i kvalitetu. Na njega utječu različiti unutarnji i vanjski čimbenici. Učenici su interno znatiželjni i zainteresirani za sve što se događa oko njih. No događa se i da ih često moramo motivirati na učenje. Uvodnom motivacijom usmjeravamo dječje misli i potičemo ih na učenje stranih jezika. Samo motivirana djeca će sudjelovati u aktivnostima, postavljati pitanja, slušati, testirati, razmišljati i na kraju, ali ne manje važno, ustrajati. Stoga je vrlo važno na koje će sve načine učitelj pokušati pridobiti dječju pažnju.

4. Literatura

- [1.] Brumen, M. [2008]: Kakšno je stanje poučevanja tujega jezika v predšolskem [2.] obdobju v severovzhodnem delu Slovenije. V: J. Skela, Učenje in [3.] poučevanje tujih jezikov na Slovenskem: pregled sodobne teorije in prakse. Ljubljana: Tangram.
- [4.] Blažič, M., Ivanuš Grmek, M., Kramar, M. in Strmčnik, F. [2003]: Didaktika. Novo mesto: Inštitut za raziskovalno in razvojno delo.
- [5.] Juriševič, M. [2005]. Učna motivacija v odnosu do učenja in učne uspešnosti učencev.
- [6.]
Doktorska disertacija, Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- [7.] Marentič-Požarnik, B. [1980]. Dejavniki in metode uspešnega učenja. FF univerze v Ljubljani, Ljubljana.
- [8.] Marentič-Požarnik, B. [2000]. Psihologija učenja in pouka, DZS, Ljubljana.
- [9.] Razdevšek-Pučko, C. [2001]. Motivacija in učenje, predavanja, PEF Ljubljana.